

sammen skaper vi

Forurensset grunn i bygge- og gravesaker

Erfaringer, synspunkter og utfordringer

vektmiljø for alle

Når det gjelder bærekraftig areal- og samfunnsutvikling forventer regjeringen at:

«Fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til klimaendringer og risiko og sårbarhet i sin samfunns- og arealplanlegging og byggesaksbehandling.

Tilgjengelig kunnskap tas aktivt i bruk og samlede virkninger synliggjøres og tas hensyn til.»

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging](#)

Kommunens ansvar som forurensningsmyndighet

Hva kan forurenset grunn være?

forurenset grunn: jord eller berggrunn der konsentrasjonen av helse- eller miljøfarlige stoffer overstiger fastsatte normverdier for forurenset grunn, jf. vedlegg 1 til dette kapitlet, eller andre helse- og miljøfarlige stoffer som etter en risikovurdering må likestilles med disse. Grunn der konsentrasjonen av uorganiske helse- eller miljøfarlige stoffer ikke overstiger lokalt naturlig bakgrunnsnivå i området der et terrenginngrep er planlagt gjennomført, skal likevel ikke anses for forurenset. Grunn som danner syre eller andre stoffer som kan medføre forurensning i kontakt med vann og/eller luft, regnes som forurenset grunn dersom ikke annet blir dokumentert,

[Forurensingsforskriften § 2-3](#)

Dette dekker som regel

- Gammel fylling
- Olje
- Industrielle kjemikalier

[99:01a](#),
Risikovurdering av
forurenset grunn

[TA 2553-2009](#),
Helsebaserte
tilstandsklasser

M608-2016,
Grenseverdier for
klassifisering av vann,
sediment og biota

Tilstandsklasser og normverdier

Vedlegg 1. Normverdier

Stoff	Normverdier (mg/kg)
Metaller:	
Arsen	8
Bly (uorganisk)	60
Kadmium	1,5
Kvikksølv	1
Kobber	100
Sink	200
Krom (III)	50 (tot)
Krom (VI)	2
Nikkel	60
Cyanid fri	1
PCB:	
Σ7PCB	0,01

[Vedlegg 1 i forurensningsforskriften.](#)
[Del 1 kap.2](#)

Veiledere gir mer detaljerte føringer.
Men dekker ikke alle situasjoner.

Hva hvis det ikke finnes normverdier eller veileder for en type forurensning?

- I Lillesand og Birkenes sitt tilfelle: Sulfidholdig stein/Syredannende gneis.
- Syredannende gneis ligner alunskifer i at den danner svovelsyre i kontakt med vann og oksygen.

Nærmeste vi har til en veileder →

[M310-2015](#), Identifisering og karakterisering av syredannende bergarter

Hva er syredannende gneis?

- Definert som forurenset grunn ut ifra Forurensningsforskriften

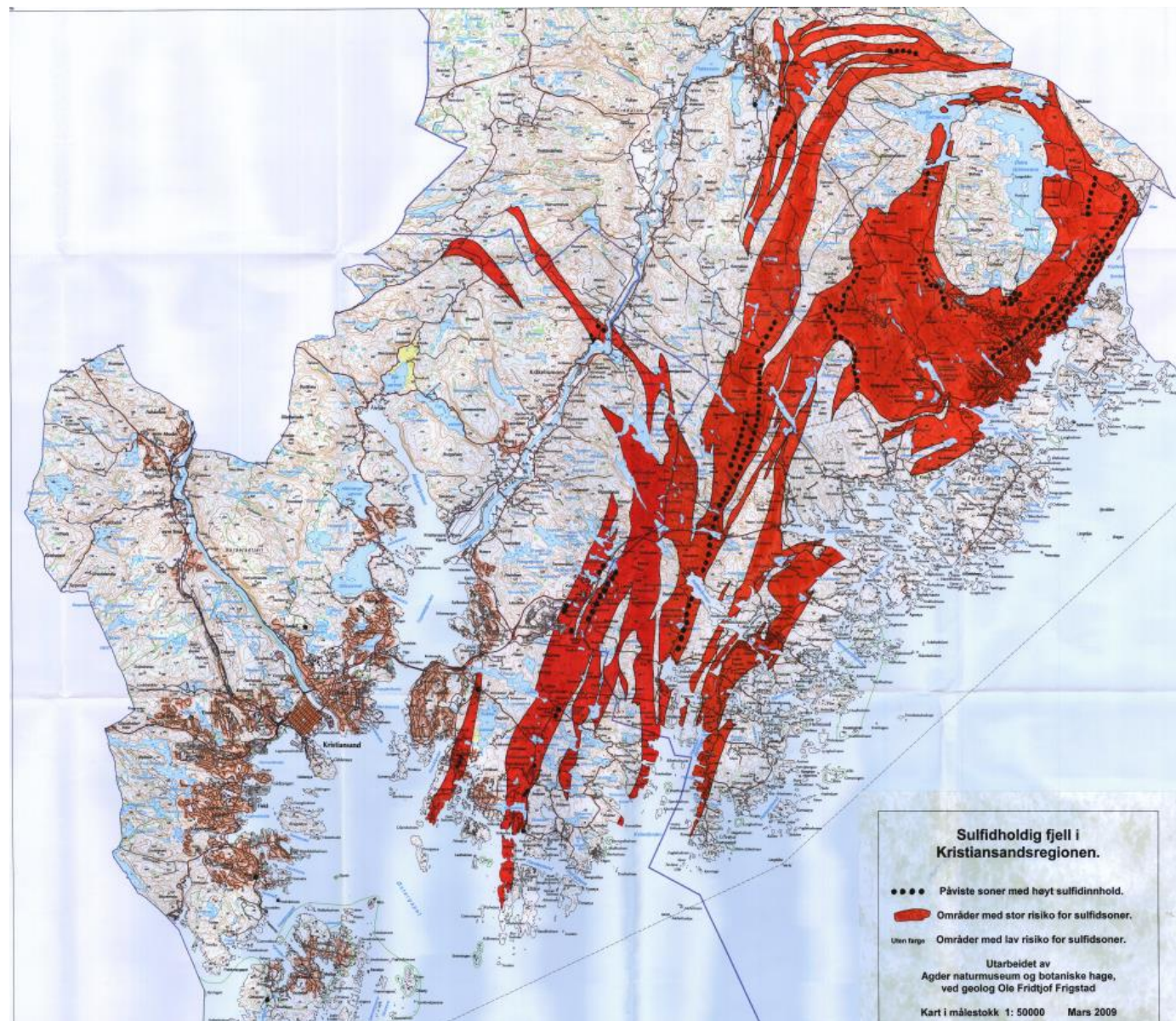
§ 2-3. Definisjoner

I dette kapitlet menes med

- a) *forurenset grunn*: jord eller berggrunn der konsentrasjonen av helse- eller miljøfarlige stoffer overstiger fastsatte normverdier for forurenset grunn, jf. vedlegg 1 til dette kapitlet, eller andre helse- og miljøfarlige stoffer som etter en risikovurdering må likestilles med disse. Grunn der konsentrasjonen av uorganiske helse- eller miljøfarlige stoffer ikke overstiger lokalt naturlig bakgrunnsnivå i området der et terrenginngrep er planlagt gjennomført, skal likevel ikke anses for forurenset. Grunn som danner syre eller andre stoffer som kan medføre forurensning i kontakt med vann og/eller luft, regnes som forurenset grunn dersom ikke annet blir dokumentert,

I områder hvor
det er stort
utbyggingspress

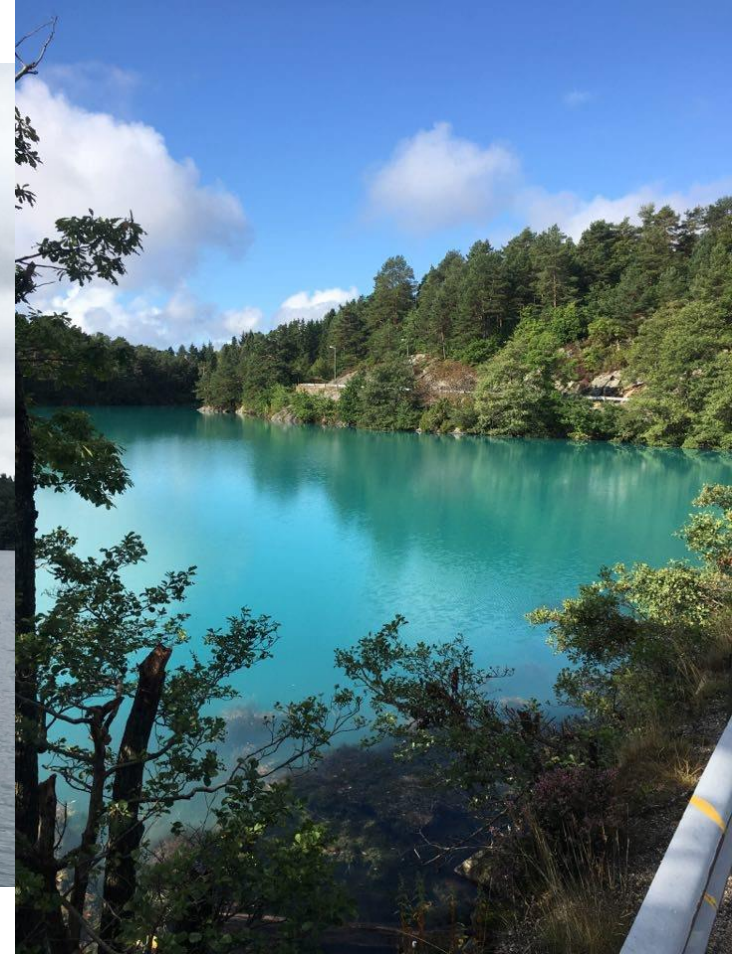

Er det risiko for skade på miljø?

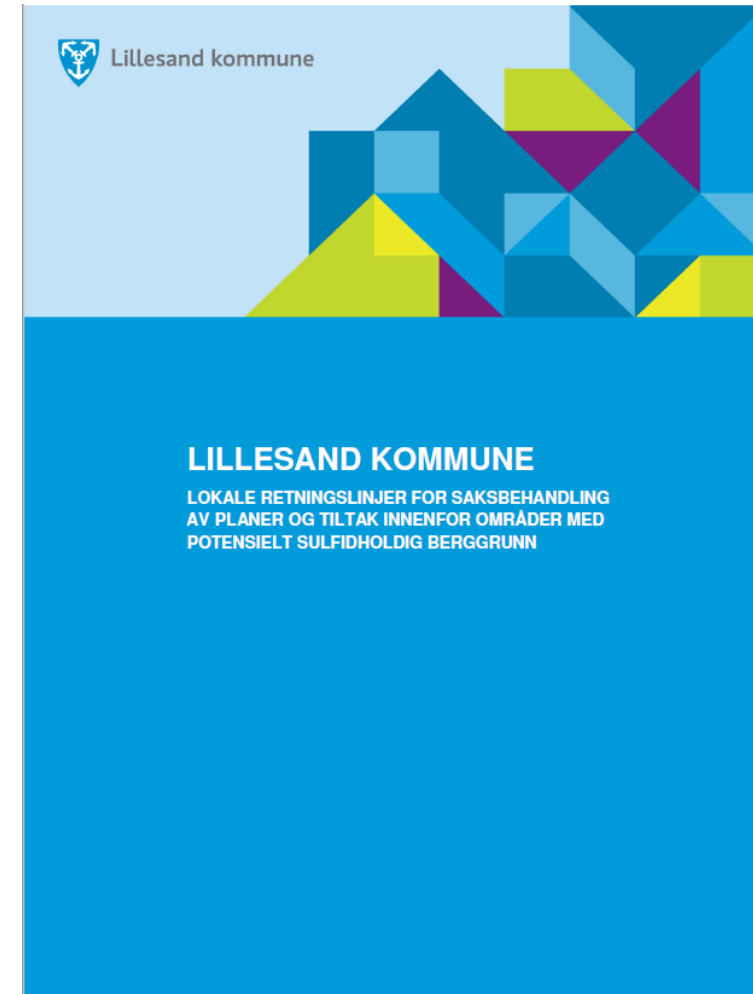
Ja!

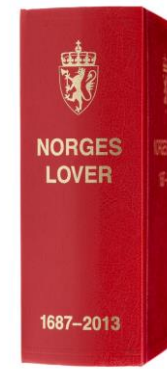

Hva hvis det ikke finnes normverdier eller veileder for en type forurensning?

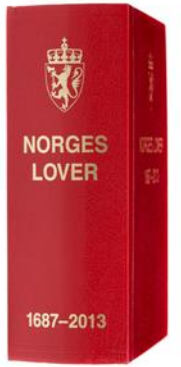
- Bruk lovens prinsipper og formål sammen med faglig skjønn, ditt eget og andres.
- Lag egne retningslinjer

Bruk av lovens prinsipper og formål

- **§ 1. (lovens formål)** Denne lov har til formål å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall.
- Loven skal sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse.

Bruk av lovenes prinsipper og formål

- Gjennom råd, veiledning og opplysning arbeide for å motvirke forurensninger og avfallsproblemer.
- Se til at reglene i loven og vedtak i medhold av loven blir fulgt. jf. [§ 48](#)
- Sørg for at den ansvarlige for forurensningen gjør de tiltak som står i et **rimelig forhold** til de skader og ulemper som skal unngås. § 7
- Føre tilsyn jf. [§ 48](#)
- Naturmangfoldlovens prinsipper. Spesielt kunnskapsgrunnlaget og føre-var prinsippet.

Faglig skjønn, ditt eget og andres

- Les om problematikken, lover og tidligere saker.
- Kommunikasjon med de som skal håndtere forurensningen.
- **Snakk med andre kommuner og myndigheter.**

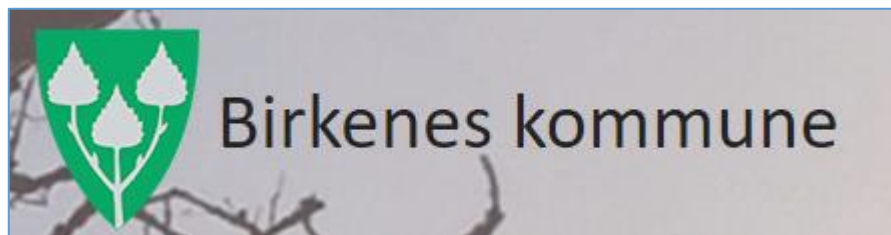
Sulfidprosjektet

Lillesand kommune

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Grimstad
kommune

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

KRISTIANSAND
KOMMUNE

Prosjektets Mål

- Prosjektet skal jobbe for at alle sektormyndigheter har en felles forståelse og lik strategi for hvordan sulfidholdige bergarter skal håndteres og følges opp, fra planlegging, gjennomføring av tiltak og oppfølging etter anleggsavslutning.
- Igjennom samarbeid mellom myndigheter og private aktører skal retningslinjer og klare krav for arbeid i potensielt sulfidholdige områder bli etablert med bakgrunn i lovverk, regional vannforvaltningsplan og ett bærekraftig vern og bruk av naturen.

Hva trenger kommunen for å følge opp kompliserte forurensningsaker?

- Arbeidsressurser
- Tid
- Ekstra midler?
- Kompetanse
 - Utdanning
 - Erfaring
- Ekspertter/forskere

Kommunen er ofte mer vant med plan og bygningsloven

Plan og bygningsloven

- «Er det lov å bygge?»
- I utgangspunktet Ja, med unntak.
- «En tiltakshaver har krav på å få sette i verk tiltaket dersom lovgivningens krav er oppfylt.»

[Rundskriv H-20/89](#)

Forurensningsloven

- «Er det lov å forurense?»
- I utgangspunktet nei, med unntak.
- «Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig...»

[Forurensningsloven § 7](#)

Takk for oppmerksomheten!